

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАЛЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНААБЫ, СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчынского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сэл алтынны
15 нунуттан тэхээр

№ 9 (3965)

1971 жыл, Токсунуңу 23 күнэ
СУБУОТА

**Сымагата
2 хэрчм**

СССР РАЙКОМУН II ПЛЕНУМУН ТУГУНАН
ИНФОРМАЦИОННАЙ ИЖТИНАЗРИИ

Илэрээ күн ССНП райкомун нэгдсэн Пленумд буулан ас-
та. Пленум «ССНП НК ажлыннытаабы (1970 с.) Пленумун,
ССРС Верховнай Советын II сессиятын, ССНП обкомун X-с
Пленумун түмүктэрин уонна оройуоннаады партийнай тарил-
тэ сорунтарын туһунан» партия райкомун бастаахы секрета-
ра таб. Листиков И. П. дикылататын уонна «Оройуон нору-
тук хаһаайыстыбатын сайдыытын 1971 сыллаах былгаанын
бырайыагын туһунан» оройуоннаады плановай комиссия
председатела Эверстов Н. Е., «Оройуон 1971 сыллаах госу-
дааргааннай бюджетин бырайыагын туһунан» райсовет ис-
полкомун үтүк саззатын сабииниссаа таб. Оканешникова
М. С. хос захыздаттарын дүүүлэстэ.

Дакмалааттары дугалзаныга кыстыянылар: тт. Макарова Е. М.—райком чилизиз, тыа хаааыстыбатын бородуукталарын согогуошалаабынча уонна хаачыстыбада госулар-ственнай инспектора, Васильев Р. И.,—Чугалчы орто окуулатын нитэр улаао заууа, Оионошников М. С.—райком чилизиз, Калинин аатынан колхоз паркомун секретара, Романов В. И.—райком чилизизнгар кандидат, «Сельхозтехника» отделеиетын уурааллюшайын солбууааччы, Адамов П. Е.—Эридик Эриетийн аатынан колхоз кылаабынай бухгалтера, Попова М. Ф.—райком чилизиз, совхоз Кытаанахтаагы отделеиетын Арымаахтаагы биригаазатын биригадчыга уонна ССКП райкомун секретара таб. Дьячновский А. Д.

Пленум хүнлэри бодисыз бастаы бондурундугар туһаан-
наах уураады ылына. Оройуон норуотун хаһаайыстыбатын
сайтыгытын 1971 сыллаах быһаанын уонна госбюджетын
быраймактара бибирэнэ уонна оройуон Советын сессияты-
гар жылларга райсовет исполкома сорудахтанына. Оройуон
үлөһиттэрин 1971 сыллаах өбөнэсталистибалара быгэргэнэ.

Пленум итгэл тэнгэ тэрээхнм болшурруову кэрде. ССКП райкомун уопсай отделеын сэбиэдиссэйиннээ таб. Степанов Г. М. бигэрэгэйдилнээ.

ССКП ХХІV
СЪЕДИН. КЪРСЪ

Куоталаһыга бастаата

Ахыс пятилетка бүткөн күбалайдаах сылын Эрилик Эристин ачкыны колхоз Ха-Нахсытаады биригээдэ үлэ сүрү коруннэригэр балайды үчүгэй сатиниллээн түмүктээтэ. Ол курдук бинах сүөһүнү тымышаактым китин былаанын 1050 оннугар 1140 төбөнүн эбэр 103,9 бырыһыан толордо. Нырай деловой тахсыта 82,6 бырыһаага тиийдэ. Бедөө бинах сүөһүнү, сайга коруобу китингэ аастыт сылы амта төгүнөөтөхкө, көрдөрүү түсө-рылыһын. Бинах сүөһүнү тымышаактым кити 89,1, нырай китин 93,3 бырыһаага тиийдэ. Кулун барыта тымышаактым китилинэ, кини деловой тахсыта 95 бырыһыан буолда. Эи государстводо атыккаахын 1118 центнер оннугар 1299,1 центнер, үтү атыккаахын 2490 центнер оннугар 3818 центнерин толордулар.

Виргаладе үс фермалаах, оолорго 17 манньныкыттах. Ба-
ныраас фермата (старший Пота-
нов Я. Г.) үүтү маловойунай-
малын соруудагы 4044 кг-нан
аһарда. Випр фуражный ынак-
тан 1580 кг үүт малын. Сэмээн
Үрээн ферматын коллектив
(старший Сысоев В. В.) бы-

лаанын ээгээ абарда. Бизүрдин
йнахтан 1829 кг үүтү ылла.

Ити үзүүгээр биригээдэ үрдүнэн үүт нэлээдэй мэхинь бэдаанн голорнуу 125,7 барынхайна тийсдэй. Бигр фураажнай хийхтэй 1664 кг үүт манна. Колхоз гүнийн сүүнүнү нитингэ биригээдэлэринэн социалистическэй күоталаныгта Хайнахыт биригээдэтэ бастагы энэстэгэ тагыста. Олон колхоз парткомун уонна ырабылманкыатын кеб сымдлар Кыһыл Знаматын надыа хаалла. Манна биригээдэ бастыг дьөөб, комсомолстар уонна коммунистар күоталаныны көбүлөөччилэринэн буолулар. Кинилэр тустаах үлэлэртэр үчүгэй ситиһинлэринэн атытарга үтүө холобуру нөрдөрдүлэр. Оттон биригээдэлэрдэр Кондратьев А. В., Филипов И. И. уонна Тимофеев И. П. үлэнигэри табанык аттаран сүүмэрдиинлэр, үлэ бари көрүүнү сөнкө салгыарга уонна тэбэһэ кинигэ активна тиригээдэлэр.

Виллийн Хайтахыг биртгэд-
ний коллектива ССКП XXIV
сүйн үлэдэ кэрэ сүтүһинлэр-
дэх көрсөгө сөрүктэнэн куо-
талаһыны жууско тэмцэ.

К. АРЖАКОВ

Тэрэгний туссан

Трактор уяниа массына
мотордарын өрөмүбүн 1050
М-дээк суол учазастагар Б. А.
Киселев үчүгэй хаачыстыба-
лаахтык ыытар. Кини ааспыт
сыл ахсынны ыйыгар биір
С-100 трактор, ЗИЛ-585
массына мотордарын напн-
тальнайдын өрөмүбүнзбйт.
Борис Александрович мотор
напнтальнай өрөмүбүн ыт-
тыглар болдьобун 100 чааһы-
нан кылгатта.

Улуу нуучча нэрэгтүн
представителэ Борис Алексан-
дрович салгаар биригээлэтэ
партия уонарттаах XXIV
съездин көрсө техниканы өрө-
мүөнчөөһинигэ социалистиче-
сийдыы абхааттанистыбни
мылан үлээннэ. Оттон бири-
гэньир Б. А. Киселев тус
байта микротранктор калпа-
тынай өрөмүөнчү бытарга
соруутанна. Ол ийиттин бирд-
дөстөрүн олунуу 16, икин-
чи күлүн тутал 15 минчаан-
ган бүтэрэргэ бигэ быһаары-
нылаах.

Е. ЛИТВИНЦЕВ.

Үлэһиттэр депутаттарын
оройуonnaабы Советын сессията

Хөсүньюу 21 күнүгөр үз-
ер депутаттагыи XII
омылаах оройуоннааы
ын XIII сессията буолла.
...обпурустары

Дакылаатчыг райсовет
комун былаанымр ко-
нтын пресетатела, де-
таб. Зверстов Н. Е.

Оройуон 1970 сыллаах
жетын туолуутун уонна
1 сыллаах бюджет бьыа-
тагын туһунан. Дакылаатчыт
оройуоннаах сэдэтий
бьэдиссыйа Оконешникова

3. Бзыбардааччылар оро-
н Советын депутаттарыгар
иллөрбит чактаастарын төлө-
н ичин түдүгүн турунан.
чылаатчыт районет испей-
ч секиртара, депутат таб.
н А. Д.

дүүулалниг, хэрсэтнэг тэд
этгилэр: Хампадов Н. Н.—
Солоньев наһилдигин Советын
исполкомун председател, Та-
гсов Н. П.—Эрлик Эрсти-
нин аатынан колхоз эконо-
мист, Сивцев Н. Р.—депутат,
Гуляев В. П.—депутат, Чу-
рапча сельсоветын исполко-
мун председател, Аленисов
А. Д.—Хайхаст наһилдигин
Советын исполкомун предсе-
дател, Глигорьев Н. П.—
депутат орйоннаады комби-
натын директора. Фирмплев
А. Е.—депутат, Сызая орго-
оскулатын директора, Бу-
нашев Р. Р.—депутат райсо-
вет исполкомун председател.
Сессия дүүулалнигиб
болпууостарга туһалцаах
буһалцылары ыдына.

Төрөлх бичлүүг устга,
райсовет глановый-бюджетный
бастаааннай комиссиатын
президентиник Манарова
Е. М. уонга социа-
листическай сохуонна баста-
ааннай комиссиатын чили-

ичерен **Ожонешинкова М. С.** бигэргэтиллишнээр, **Барашинов И. Р.** атын үлэзэ барбытылаан сэбээстээн Наролнай хонтуруул оройуоннаабы комитетын чыгыһынаа сэбээһинэһинтээн босхолоһно уонна кини онуугар **Уаров П. И.** бигэргэтиллиһэ.

1970 сылга оройуон нэһиликтэрин Советтарын социалистическай куоталаһыларыгар ыһыйыһаарынан буолбут Бөлүгүр нэһилигин Советыгар (исполком председатели Ноев Д. И.) көһөрүллэ сылдьар Кыһыл Знамяны райсовет исполкомун председателиэ таб. Бурашев Р. Р. тутарта.

Советтар куоталайымызды-
гар иккис миэстени Кытап-
нах ишлиязини Совети (ис-
полком председатели Баран-
ков Е. Д.) уонна үбүс миэ-
стени Хоттодо ишлиязини Со-
вети (исполком председатели
Далбаев К. П.) ылыылар.

Согуруу Пакистен аймлы
алдырхаймтан эмесдалмобит
оройуениырыштар араас дойху
лартан комелер кзле турал
лар. «МН-8» советский вертолёт
тер 30 тыйынча килограмм
араас табаары тикейдилер.

СНИМОККА: уочараттаах та-
һаҕыны аҕалыа. Шамсул Азам
ССРС генеральный консульство-
тун управлюющия В. М. Камы-
ениста көмө иһин махтанар.

В. ВАРНИЛОВ фотограф.

ССТА фотохрониката.

Кэрэхсэбиллээх лекция

СЫЛАН. Улахан Күөл бо-
һуудалар арийах хонуктаары-
та райсовет исполкомун пред-
седателян солбуузааччы А. С.
Шатрин оройуон, республика
үөһэ союз үрдүнэн ахыс

бизе сэллэх бэлэн түмүктэрин туһунан кэрэхсэбиллээх долоондугаар онгодо.

Рабочайлар уюна сүлүүсү-
памаахтар лекторга истингик
макташылар.

E. ONDEMBA,

Маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэргэ

Үрдэтиллибит эбэһэтэлистибэ

Оройуоннаары промкомбинат иһинээги маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ коммунистара аастыт сыллаах производственной былааннары толоруу түмүктөрүн уонна 1971 сылга соруктар тустарынан биирүөхү кизгик дүүллэстилэр.

Коллектив быйылгы сыллаах социалистическай эбэһэтэлистибэттэр маннайгы сүрүн соруктар туруорулуунулар:

Валовой бордуюуксуйаны огорон таһаары нэмэйин 300 тыһ. солкуобайга тирдэргэ эбэтэр аастыт сылтан 17 бырыһыан улаатыннарарга. Огоһуллубут бордуюуксуйа нэмэйин 385 тыһ. солкуобайга тирдэргэ, ол иһигэр биридди сыахтарынан — столрнай сыахха 152 тыһымча солкуобайдаах, маасабай инс сыахтар 80 тыһ. солкуобайдаах бордуюуксуйаны огорорго, пиле-бордуюуксуйаны огорууну 1300 кубометрга тирдэргэ, 2170 кубометр деловой маһы уонна 700 кубометр оттук маһы таһарга, 150 тыһымча устуука иривинчаны үтүүргэ. Бу үрдэти-

либит соруктары толорор иһин үлэ огорон таһаарытын 10 бырыһыан үрдэтэргэ. Партийнай мунууах ырытан огорбут бу социалистическай эбэһэтэлистибэтэ коллектив рабочайдарын уопсай мунууахтар туруорулуунна. Биридди сыахтар үлэлэрэ-хамнас-тара, эбэһэтэлистибэтэ туруоруулар сору-ктар эмиэ кизгик ырытыллан дүүллэһи-линилэр. Комбинат бастагы кварталлаах былаанын ССКП учараттаах XXIV съёһин нөрсө кулун тутар 25 күнүгэр толорорго уонна ыаллыы Амма оройуонун промкомби-натин социалистическай куоталаһыта ыгы-рарга уураах ылына.

Сага пятилетка бастагы сылынаагы бы-наалы ситиһинлээхтик толорор иһин тэрилтэ хас биридди сыахтара уонна бары рабочай-дар бу күнүгэ бириддиээн эбэһэтэлис-тибэлэри ылыналлар, съёһи нөрсө социали-стическай куоталаһымалара кизгини тэ-риллэр.

С. ВАРЛАМОВ,
партийнай тэрилтэ секретара.

ЫҕЫ СИЭМЭТИН КИЧЭЙИЭХХЭ

Бийиги оройуонуксуйа хаһаа-га баччаанга дьэри үлэ бары-аастыбаларыгар сага пятилетка иһик. Ордук совхозка иһин бастагы мунууахтар бөлөһүннэ, сылларга сиэмэ суолта ба-сиэмэ бурдугун хааччыны мол-риллибэт буолла. Колхоз кы-ток туруутаах.

Быйыл күһүн госсеминация 6 тыһымча центнер та-аах сиэмэни бөрбөрүккэлэбэттэ-гэ 80-тан таһаа бырыһыанна кондичията суох. Калинин аты-лан колхозка 564 центнер сиэмэ рэбэрнэлэммитэ тахсытынан жарыта кондичията суоһунна-дылына. Эрилик Эристини, Карл Маркс ааттарынан колхоз-ор, Субуруускай аатынан сов-хоз мунууах аһаан уурбут сиэ-алэре ыраастамматха буолэн кондичията тирдилилбэттэр.

Сиэмэ хаһаайыстыбатыгар ма-ных тохтуулаах баһааммалы баарын үрдүгү, ону кичирүү-госсеминация начальнига.

Того сатамматый?

Совхоз Сыланг отделение-наагы маннайгы сүһүөх пар-тийнай тэрилтэтин жун-нааһынан Улахан Күөл бири-гөдөтин рабочайдарын икки-аһы хайытан экономикай минимому үөрэтөр куруһуогу тэриһэн үлэлэтэргэ уураах та-хсыбата. Пропагандистарынан начальнай оскуола эбидиссэ-Сваростин П. Ф., ветфельдшер Мартынов Г. А. бигэрэтилли-биттэр.

Хомойуох иһин, күн бүгүнү-гэр дьэри бири да заняти-аһытыллыбата. Ылаан уонна сытырыһаал суох дьэи аты-тыллар. Того сатамматый, ха-һааттарга дэ бачэттэр ма-гырыһааллартан бөлөһүннэ үөрэти ытар?

В. ОКОЕВОВА.

Конференция уураабын дүүллэһэллэр

Ленин аатынан колхоз Амма-таагы учаастагы уонна Амма орто оскуолатынаагы маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэрин холбоһуктаах уопсай мунууах-тара буолла. ССКП Кини Конле-тын ахсыһытаагы (1970 с.) Пленумун, ССРС Верховной Со-ветын иккис сессиятын, XXII-с оройуоннай партийнай конферен-ция үлэлэрин түмүктөрүн уонна учаастактаагы партийнай тэри-талар соруктарын туһунан да-кылааты ССКП райкомун баста-кы секретара Листиков Н. П. огордо. Дагылааты дүүллэһи-гэ 12 киһи кэсэстэ.

Сүөһү көһүүнүн өлүүтэ эл-бэһи, сүөһүттүн үтүү ылыы эбэһэтэлистибэтэ туолбатаһын,

сиртэн үүнүүнү ылыыга суолта бэриллибэти, почта уоннуу хо-нука бириддигэ көлөрүн, иһин иһиннэра агитационнай-маас-бай үлэһи ытыты молтөрүн, лекциялар арыйахтык оһоһу-лаллары коммунистар сытты критикада тартылар.

Мунууахха ССКП обкомун пропагандалара уонна агитаци-оннай инструктора Афанасье-М. А. кыттымын ылла.

Партийнай мунууах ССКП КК Пленумун, ССРС Верховной Со-ветын иккис сессиятын уонна оройуоннаагы партийнай конфе-ренция уураахтарын биһирэстэ. Съёһи көһсө үрдэтиллибит эбэһэтэлистибэ ылылына.

Д. НОЕВ.

Камчатка уобалаһа, Корьяскай национальнай уокурукка бар Тиличиги селога олорор Вера Милот уус тарбахтарынан аты-рар. Кини туттан огорбут оһоһуктара Москвага, Ленинга, кыраанысса таһыга быһастапкаларга көрдөрүлүбүттэ.

Снимокка: Вера Милот уола Васильын. Кини сэттис ылыы үөрэнэр.
С. МАЙСТЕРМАН фотота. ССТА фотохрониката.

ССКП XXIV съёһин чизигэр ытыллар „Бийиги партия уонна Ленин дьыалаларыгар бэриниилээхпит!“ дьэи девизтээх Ленинскэй зачету туттарааччыларга көмө

Бийиги бүгүнкүттэн В. И. Ленин үлэлэрин тустарынан ССКП Саха уба-ластаагы комитетын лектора таб. ГЕРАСИМОВ Е. Т. соруктарын бачэттибит.

В. И. Ленин „КООПЕРАЦИЯ ТУҔУНАН“ ҮЛЭТЭ

Улуу сирдэит бу ыстатыйаны 1923 сыл тохсунбу 4—6 күннүгэр ула-ханнык ылааһа сытан суруйбута. Ону Н. К. Крупская партия Кини Комитет-гар ыам ыйыгар тиксэрбитэ. Ыстатыйа бачээккэ 1923 сыл ыам ыйыгар тахсыбата.

Ыстатыйада, бастаан туран, НЭП биримэстигэр чааһынай эргизиннэн үлү-һүү, оттон бааһынай аймагы кооперацияга түмүү курдук биирүөхү умнар куттал төһөккө дьэи партийнай, государственнай салалта итэрэстэрин кри-тикалыыр. Россия усулуобуйатыгар бааһынай аймах баһыйар элбэх аһаан-наах. Кини өссө социализмга дьинэр тарамыла илик. Политическай былааһы иллитигэр ылыт рабочай кылаас салалтатын билинэр буолан, айдалэхтик олорор. НЭП итэ өтүнөн туһалаах. Ол эрээри, чааһынай бас билигэ тир-дирэн, маннайк эйэлээх сыһыан уһуо суоһун сөп. Того дьэиэххэ, чааһынай ха-һаайыстыба капитализм төрүтэ буолар. Тыһа кулаак аймах улам элбээн-нэр. НЭП бастайааннай политика буолбатах. Кини гражданскай сэрин сарана туттуллубут «байыһааннай коммунизм» дьэи, ордук бордуюуктаһы былдаан-ылым политикаһын эйэлээх сылларга сымбатын арыах сыллаах политиката буолар дьэи сирдэит үөрэтэрэ.

Ону сөрөх таһаарыстар бастайааннай политика огоро сатымаллар, бааһы-найдары социализмга тардар суолу-иһин үөрэтэ сатаабаттар дьэи Ленин сомо-лиир. Бааһынайдары социализмга киллэрэр сорохто суолунан кооперация буоларын В. И. Ленин ылыта. Кооперация капитализмга эмиэ баар. Ол иһин сорохтор кооперацияны ситэ эйдеоботтор, капитализм салгытын курдук көрөдүр эбит. Ону сирдэит маннайк өлөхтөөн быһаарар. Капитализмга поли-тическай былааас буржуадыр маһилэргэр баар, сир чааһынай бас билигэ сы-тар. Оно тэриллибит кооперация буржуазнай тутул бөдөрүгүүрүн туһугар коллективнай үлэлээһин кининин буолар. Оттон социализмга политическай былааас рабочай кылаас иллитигэр, сир государство бас билиитигэр ылылына. Манна тэриллэр бааһынайлар кооперативтара рабочай кылаас диктатуратын бөрөртөтөр, маһибиннэра социализмга турутурдар сөптөөх суолунан буолбутун Ленин ылыта.

НЭП сарана эргизн өрө кооперативтара баалара. Бу кооперация аһын фор-

мата. Кооперация үрдүкү форматынан производственной кооперация буолар. Ол иһин Ленин государство бизрэр кредитын, тыа хаһаайыстыбатын массын-наларын иһа туһанан тыһа дьэи уонна орто бааһынайлар холбоһуктаах хаһаайыстыбаларын тэрийэн, кулаактар хаһаайыстыбаларын утары туту-рарга, тирдэргэ, итинник суолунан кулаак аймагы араас хаарчахтааһыны уонна маһаһыһынан суох тыһар наалатын ыйар.

Маннааха кооперация аһарлаас үлэс түмүү өрө буолуо суохтаах. бааһы-наадыр килимэс үөрэхтээн, кулутурнай революцияга тардан, цивилизацияны кооператорларын огоруу наада дьэи сирдэит бөлөһитирэ. «Производство сит-стволарыгар общественнай бас билиилээх, прелетариат буржуазияны кыһы-быйытынан кыайыт цивилизациянай кооператордар тутуллара — бу буолу социализм», — дьэи түмүктүү сирдэит.

В. И. Ленин бу ыһыылара партия XIII съёһин дэрибиннэра ытытар поли-тическай директиваларын төрүтүнэн буолбуттара. Оттон ыла кооперация ту-хал болжомто ууруллан, кэһиһи салгыи сайдан, колхознай тутууларга та-буола кубулуйбута.

Колхознай тутул — бааһынай аймах социализмга уонна коммунизмга би-рэр өстөһөлөөх суола дьэи колхозтаахтар Бүтүн Союһтаагы түс сирдэ өссө төгүл бигэрэһиттэ. Тыа хаһаайыстыбатын холбоһуктааһын онноо-омо дьэиһуулаах закономернола буоларын туһунан аан дойду коммунист-кай уонна рабочай партияларын предствителлэрин 1957 сыллаагы сү-мунууага ылыммыт Декларацияларыгар уонна В. И. Ленин төрөбүтэ ы-сылын туһунан ССКП КК Тезиситигэр чуолкайлык этиллэр.

Холбоһуктааһын ситэ сыаналамматах социалистическай дойдуларын-иһээн хаһан баһарар таһар кыахтарынан 1970 сыл ахсыһын ыйга буолу-Польша событиелара уоһулууллар. Польшада билигэ дьэри килимэс хол-боһуктааһын бара илик. Сир 85 бырыһыана чааһынай хаһаайыстыбалар иһи-лэригэр. Онон тыа хаһаайыстыбатын бордуюуктаһынан хааччыны государ-ствога олус маһахан. Партия уонна Правительство урукку салалтата боро-дуунта кэһиһиһиһэ аһыланар сыанатын маһаһыта маһаһах хаһаастаах үлэһиттэр утарыһыларын көрүстэ. Дьэи сирдэтибэлээх кууһуннэ кинирини буола сыһытта. Ол түмүгэр салалта уларыта.

В. И. Ленин огорбут социализм тутуу программатынан туһаан, туска суолу-иһи көрөөһүн, була сатааһын кимнэха да ордук олору хааччыла илик. В. И. Ленин тыа хаһаайыстыбатын кооперацияныр туһунан үөрэс аан дойду түһүнэн убулуучу суоталаах. Кини кооперациялааһын туһунан дьэи элбэх үлэлээх, олортон бу ыстатыйа — бүтэһиктэрэ. Кини Ленин көрөс ылыыны быһымынан сыаналаһар.

**Билиэххин баа-
аргын ыйытартан
хаһан да кыбысты-
ма, билбэт буол-
лаххына, онт н ор-
дук кыбыстыылаах.**
Л. Н. ТОЛСТОЙ

„Сага олох“ хаһыат редакциятын уонна ычат
ортотугар үлэбэ штаты таһынан отделын
аналлаах таһаарылары **1 (4) №-рэ**

АММА ОРТО ОСКУОЛАТЫТТАН

КҮНДҮ ОБОЛОР!

Космоска көтүү туһунан ми-
ниттан тугу эмэни билиэххитин
бараргытың ойдууһун. Ол иһин
үөрүүнү кытта бу туһунан кы-
гастык көрсөн.

Космос чинчийэр учарыт-
таах сага көтүүгэ космонавтар
иниһилэригэр хайаан да өссө
үүстүк, сага сорултар туруорул-
лаллар. Билигин бөлөхтөөн көтүү-
бүт биэр сүрүн соруунаа
«СОЮЗ-1» уонна «СОЮЗ-5» ха-
раабыллары тиксикиннэри ага.
Сиргэ сымлаан, көтүүхүт быдан
иниһиттэн, барытын бары эрэл-

лээхтик сымскала суох өгөрөгө
эриллиһиппиз. Ол да иһин ха-
раабыллары тиксикиннэри си-
тинилээхтик ыттыһымыста.
Көтөн иһэр кэмтэ мин үлэм
чааһа хас бирдин мүнүүтө-
гөр тийэ суоттаммыта. Онон
космоску өдүүлүһэр иллэст сүүбэ.
Ол эрэри хараабыллар араасан
баран, чочумча соҕус кыһалар
көтөн испиттэрэ, — дэ ол кө-
рүүхкэ сөрүмөр итэ!

Билигин бэйэ бэйэбитин көрө,
көтөн испиппиз. Хараабыллары
Сир фонугар хаартыскада түһөр-
биппиз. Күн уотугар кылбачы-
лар сүдү улахан «СОЮЗ-5» ха-
раабылы мин үөрө-көтө өдүүлэ-
сиппим. Тугу да көрүһүннэрэр
саамай дыктан көрөлөрө ол итэ!

Орбитада эргийэ көтө сылдай
станциялар өсөһүлүбүтүгара.
Онон таһаар, аһылык сөһү-
һүн тиһэр уонна кинилэр
экипажтарын солбуйар наадата
тиһээн кэллэ. Оттон орбитада
көтө сылдааччыларга, илэда
буолуһуна, көмө өгөрөгө тии
иллиэ. Итиннэ барытыгар ха-
раабыллары тиксикиннэртөөһүн
опыта улахан суолталанна.

Бу кыра сурунка үгүстэ
арыйады ээһиннаха итинник.

Эинэхэ бары үгүһүн уонна си-
тинилэри баарабын, күн,
дөрөттөрүм!

**Добордуу эбэрэни кытта
ССРС космонавт-лётчига
В. ШАТАЛОВ.**

рынан суруллубут кинигэни новыи түспүт уонна автограф
мыһыттар. Итинник күндү бэ-
лаа «Молоток» «Ленин ман-
нык этэ» Бир-
«Биер илээх дорордуу кэртэн
иһэ, онтон да атын сирдэртэн,
дөрөттөрбүт төрөбүт тылаары-
нан бачээтэммит кинигэлэри
түспүһүт. Киев куорат 130
Медик орто оскуолатын пионер-
дара металлофоны, националь-
най танаастаах украинцевтар
куукулаларын уонна сувенирла-
ры кытан үөрдүбүттэрэ.

Биер көрө бөлөһүнэн ССРС
космонавт-лётчига В. Шата-
лов бэйэтин дөрөттөрүгүн Хрунов-
тымын, Елисеевтин уонна Волы-

Синионна: староста Тан-
Диодорова уонна кулууп чилиэн
Дора Игнатиева (хакастан).

Өссө сайыннарыахпыт

Светлана Дьячкова сел-
ской Культура дьэтигэр үлэ-
лээр. Онтон бириэмэ ордорон
ийиһи оскуолабытыгар сүүрбэ
чилиһиннээх үккүү куруһуотун
сэлайар.

Бастаан занятиелары иһин
үккүү, балет историяларын
бэһэһэлэри өгөрөн сааһаа-
быта. Саха сириг биллибит,
дзон-сартэ биһирээбит балетта-
рын, билигин талааннаах үк-
күүһүттэригэр туһунан Светла-
на Афанасьевна көлөһөнүттэн
биллэппит. Сымла үккүү хам-
сааһынарын үөрэтэн барбы-

Сахалыттан атын татар-
ский уонна грузинский үккүү-
лэри үөрэттибит, сценада ту-
руорар кыһатанньыт. Итинки
кытта узбектар уонна молда-
влянар үккүүлэрин кондэрда-
га көрдөрбүһүт.

Куруһуокка таптаан дьарык-
танар, үккүү сүрүн партияла-
рын толорор оҕолорунан Нюта
Ильина, Еля Дьячкова, Ира
Николаева буолаллар. Надиэ-
лээ биһрдэ занятие мытыл-
лар.

**ТИНА ДЯЧКОВСКАЯ,
VIII кылаас үөрэнээччигэ.**

Якутскайдаагы культурнай-
сирдатар училище хореогра-
фической отделениетын ааспыт
бэллэбит комсомолка дьт.

Талааннаахтар элбэхтэр

Бүтүн Союзтаагы «МЭЛДЫН БЭЛЭМНИН!» марша-
кыттан, иһин программатынан Чурапчы аһыс кылаастаах
оскуолатыгар кылаастар иһин арыларыгар социалисти-
ческий куоталаһыи уус-уран самодеятельности, төрөһи би-
лаһа, пионерский үлэһэ, саахымат, дуобат, хайыһар кү-
рөхтөһиллэригэр, «Зарницада», бөлөһкэ сурутууга, дьэһи-
кыһыһыһа ыттыһаллар.

Үөрөнөөччүлэр уус-уран самодеятельности күрөхтөһи-
лэригэр өдөр талааннар дьоруурдарын көрүүгэ маһиһыи
иниһитин сэттис «Б» кылаас өтөрөһүн пионердара иллы-
лар. Иһинкэ миһтэһэ алтыс «А», үһүсхэ бэйис «Б» кы-
лаастар пионердара таһыһаллар.

Бу куоталаһыи пионердэр өрдөттөн бөлөһүнөн үгүс
күөһүрдэри чачы үрдүк таһыһааххын толортоотулар.
Жюри үөрөнөөччүлэр толорууларыгар, көстүүмнэригэр,
араас оформлениеларга барытыгар сыана бэрэһиһтэ. Сэт-
тис «Б» кылаастан Нюта Макарова, Лида Шестакова
оһуохай таһаарыһыгар аатырдылар. Бэйис «Б» кылаас
үөрөнөөччүтэ Аня Богимова сах: ырыаларын мелодияла-
рын хомуска оонньоһуна олус сонунуу иһилиһэ уонна
толоруута үрдүктүк сыаналанна. Миний Дьяконова, Тая
Гулалева, Грэнга Хооталова солотара, Миһа Зхаров, Га-
ли Моисеева дуэттара, Миһа Луковцев, Вали Лаврентьев,
Алена Шоталова триолара, Лана Попова, Люда Сидеца
ырыалара-үккүүлэрэ жюри үрдүк сыанабылларын иллы-
лар.

Үккүү күөһүрдэрин толоруута оҕолор үгүстүк түбүгүр-
бүттэрэ көһүнэ. Групповой толоруута алтыс «А»-лар мол-
давский үккүүнү, аһыс «А» кылаас үөрөнөөччүлэрэ ту-
винский үккүүнү толорууларга көрөһөннэ. Ол эрэри бө-
һис «Б» кылаас 12 уолаттара мотуруостар үккүүлэрин то-
лоруулары барыларын баһыйда. Көстүүмнэрэ аһара таһы-
лыһыта иһин бөлөһүтүгүн тарта.

Жюри уонна көрөөччүлэр ураты көрөһөһүлэрин үөр-
нөөччүлэр сценкалары оонньоһуһуна иллылар. Бэйис
«Б» кылаас пионердара «Чем пахнут ремесла» уонна
«Стрекоза и муравей», ону тэмэ бэйис «А»-лар «Кубак-
чапп» сценкаларга оонньоһуһу оҕолор толорууларга, кө-
стүүмнэрэ улаханник биһирэһтэ. «Кубакчаппага», Гоша,
Юля Вешариннар, Гомт Сидеца, оттон «Стрекоза и му-
рей» дьэһи сценкада Миһа Потанова уонна Надя Сидеца
оонньоһуһуна ордук аһыһыһа.

Самодеятельности көрүүгэ үгүс өдөркөһи талааннар баал-
лары биллиһи. Кинилэр дьоруурдарын таһа сайыһыһаран,
бү-бэддэһи иһин-үөрэтин оҕолорго иһиниһитин илэлэрин
таһа булууларыгар көмөлөһүөдэ.

С. ЭВЕРСТОВ.

БАСКЕТБОЛИСТАР

Ааспыт сымларга спор-
тивной саалабыт суох бу-
лан эриллиһипит мөлтөх
буолара. Ол таһыһыгэр оро-
йон орто оскуоаларын
баскетболистарын күрэхтэ-
һинигэр алтыс миһтэһэн
дуоһуһуһуһу.

Быйыл сага оскуола
спортивной саалатыгар бу
секцияда 14-дүө буолан эр-
чиллэбит. Билигин оскуола
директора Чечебутов Дми-
трий Павлович сэлайар. Нэ-
диэлэ иһин күнүгэр спортан
бу сөбүлүүр көрүһүмүһүн
дьарыһанабыт, буолары

турар күрөхтөһиллэргэ бэ-
лэмнэһэбит.

Командабыт уолаттартан
Христофор Матвеев, Але-
ша Аржаков, Юра Васи-
льев, кыргыттартан Шу-
ра Николаева, Маша Се-
далищева, Онтя Макаро-
ва уонна Нюра Старости-
на эрэнэр. Секциябыт
үлэтин түмүгэ аһыһыһы
кытта күөн көрөһүүгэ кө-
түөдэ. Оскуолабыт спортив-
най чияһин туруулаһан кө-
мүснэхэр санаалаахпыт.

**КЕША ДЯЧКОВСКАЯ,
IX кылаас үөрэнээччигэ.**

Собуруу Пакистан аймаһа
дьархайыттан эмсэрээһипит
ойуһыһыһыгар араас дей-
тэһи көмөлөр илэ турал-
ы. «МИ-8» советский вертолёт-
р 30 тыһыһыһа килограмм
аһаас таһаары тийдиһэр.

СНИМОККА: учараттаах та-
һаһыһа аһыһы. Шажуа Адам
ССРС генеральнай консульство-
тын управлениһы В. М. Камы-
лиһа көмө иһин маһтанар.

В. ВАВИЛОВ фотота.
ССТА фотохрониката.

Кэрэхсэбиллээх лекция

СЫЛАН. Улахан Куол бо-
һуоллар аһыһа хомуктааһы-
та райсовет исполкомуи прех-
сателли солбуйааччы А. С.
Шатрин оройон, республика
уонна сонэ үрдүһи аһыс

биһс сымлаах быһаһи түмүк-
тарын туһунан кэрэхсэбиллээх
лөһүннэһи өгөрлө.

Рабочайлар уонна сүлүс-
салаахтар лекторга истинник
маһтанньыһа.

Е. ОКОМОВА.

«ААН АҢЫЛЫННА»

Бу хүнээр бийнхэ мал-
лым Мэнгэ-Хангалас оройуонун
Майатаары народнай театра
кален гастроллаата. Бадмыт-
тарбыт бу ый 16 күнүттөн
Хайахсыттан садалан, Реа-
Булаховской суруйбут «Аан
аһылынна» дьэн сәһаниттән,
театр режиссера, Щелкин
атыннан Москватаары теа-
тральной училищены бүтөр-
бит Парасковья Павловна
Адамова иисценировка суруй-
һан, бойгө туруораи бийи-
ги оройуонмут көрөөччүлэрин
сыанабылыгар таһаа да. Оро-
йуон киинин алахтоохторо на-
роднай театр артистарын
оопһууларын чыпчылыах
да түгөһүн сиргэ-буорга тү-
һэбэккө сәһээрән көрдүэр.
1970 сыллаахха «Хотугу Су-
лус» сурунаалга тахсыбыт
«Аан аһылынна» дьэн сәһни
бийирээн аахыт үгүс дьон,
сценара киһи геройлара илч-
тахчы тиллэн кестүбүттәр-
тән уһһна ол геройдары ооп-
һуур артистаҕ сценическэй
культураларыттан, техничес-
кэй өттүнөн кыһа туһунтаа

рыттан олус астынышлар.

Кырдык дараны, батыс ашмалдарын кытары ашмалдары саха балдарынын ийи ийи йиэтинин, сарсымра уоту күөчүтөр киһи үрөн сирилэттэринэ күөдүйөн жолор көмүдүөк өлөх уотунуун киһиэхэ наһаа итэратыллаэхтик көстөр.

...Бу угайылаах айлоох, бардам баай Логонтой тутуш нара-хабыһыада сүрүккэтин, эбэтэр быстар дьадаҥы Баа-бий Уйбаан саҥардарынгар-дэбэ ылыктаарыа, холкутун көр. Бу сиртан-буортаң та-кыт курдук көрө кыыс өрө Кыычаан (Майыс) таптыыр Махсмынын куушпакка, ийи-тин көлөһөһүүтүн, күһөһи-тин биһа ҕымнакка, баай уола Баһылайга көргөн тахса-ра кыһымын. Бу бандыыт-тар киһилик кэмэллэринин сүтэрэн, ордул албынна хаш-тарбыт Кутурук Сэиан уол, киһилик-сүөһүнү барытын үүрөн-түрүйөн араллара аба-тын. Бу баай хотуна кы-чыгыстан, өчч киһи ээ-са-лыах, хаһмаан-симээн, туттап

ХАНТАН ХОТООЛБҮЙД СЫРЫТТА-
гын... Барыта итинник бири-
тэн-бир геройдар эн ичингэр
костон, бэйгэр даганы кыны-
нан-абаран, күдүн-үөрөн кал-
баккин билбэккэ олоробун.

Ити курдук сүрүн оруолу
тобосоччулар С. П. Игнатьев,
А. Л. Попов, П. П. Аламова,
П. И. Сивцева, М. Лукина
уо. д. а. оёнинууларын ка-
рон олорон, бу кырдык да-
синпит-хоппут талаанинар
эбит дии санымын.

Пьеса туруоруута (режис-
сүрата) быаллыбыт, өрдүк
костүүттэн костуулар икки
архыларыгар авансценанан
ситиннээн биэрин көрсөтүүнү
көтөһиннэрбэккэ, сылаапка
бипртэн-бир хартыналар
үөрэ-пүөрө ааһан иһаллара,
сонун буолла.

Декорациятын художник
П. Аламов бөрт сөккө түбө-
һиннэран өгөрбута хараха
быравыллар.

Онон биер тылынан эттэх-
кэ, малгарбыт иэргэлэр на-
роһнай театрлара айымны-
лаахтык үлэһинилэриттэн
сэлэннэе олохтоохторо барка
астына, үөрэ хааллылар.

Сага табаардар

Лення ордениах Воронеж-таады «Электросигнал» завод коллектива патылетканы сити-һинилэхтик толордо. Ааспыт сыл бүтөһүгү экран диагоналынан 47 см. «Рекорд-В 301» телеви-зоры оһорон таһаарымын баһа-лаабыта.

Синюкка: «Рекорд-В 301» телеви-зор. Технической информа-ция отделеһы үлөһитэ Наталья Михайлова телевизоры перде-рор.

В. КОЖЕВНИКОВ фотота.
ССТА фотохроникста.

СПОРТ ★ СПОРТ ★ СПОРТ
ҮГЭС БУОЛБУТ ЭСТАФЕТА

Тохсуньы 16—17 күннэригэр Чурапчы орто оскуолатын спортивной саалатыгар колхозтар, совхоз уонна оройуон нииһини икки ардыларыгар үгэс буолбут спортивной эстафета ытылынна. Ааспыт 1969 уонна 1970 сылларга ытыллыбыт эстафеталарга Калинин аатынан колхоз спортсменнара ыккайылаабын буолбуттара. Быйыл эстафетаны эмиэ кинилэр саралаатылар.

утарылаааччыларын барытай
умса уурталаата. Оттон кэнгу
густууга спорт маастар Роман
Неустроев (Чурапчы) бэйэтин
хаммадатыгар наадалаах очкола-
ры тэбэн биэртэлээтэ. Ол эрэри
түмүккэ каллининнар хапсагай-
даһан густууга 4:2 ахсаанынан
хотон тарыстылар.

Саахымма на уонна дуобалка
күүстээх оонньооччулардаах оройуон киинин хамаандата бэйэтэ тымарыны ситэ туһаммакка мөлгөтүк оонньообутун бэлэттээхэ наада. Дуобалка тэтиһистилэр, өттө саахыммакка 3:2 ахсаанынан кыайдылар. Магнайты күнүсхү түмүгүнэн 18,5:12,5 ахсаанынан оройуон киинин хамаандата сабырыян испитэ. Иккис күнүс күрөхтэни остуол тейиһинэн савданылар. Маина чуралчылар саахыммакка 3:2 ахсаанынан баһыйдылар.

Саамай тигэрикэн ыстыктон
быт волейболга нүрэхтэним
рытын үлгү охсон таһазра. Май-
нан мугудайар эр дьоннору а.
дыхталлары да волейболгостары
чүрүлгөһү тулуппатылар. Онов-
уопсай түмүкү 25,5:22,5 ахсаа-
нынан мугудайар кыйыылаары
нан буоллулар.

Спортивный эстафета салданы барар. Бу ерөбүлгө оройуон кичини хамаандата Эрилик Эрнестин аатын колхоз спортсменнары кытта күөн көрсүһөүгө. Эстафета олуңуу 6—7 күннараргар түмүктөнүсөү.

B. HEUSTROER

ИНТЕРВЬЮ

Майатаагь народный театр гострольной биригээдэти са-
лабаачытыттан, Мэнгэ-Хана-
лас оройуонун культурада от-
делын сэбиэдиссэинтэн Д. Д.
Тихоновтан, театр урукку ре-
жиссера, билигин Культура
дыэтэни методийа А. Л. По-
повтан, режиссер П. П. Ада-
моваттан уонна любитель-ар-
тист С. П. Игнатъевтан абы-
лах боллуруоска эппиэттэнил-
лэригэр нөөрдүстү.

ЫЙЫТЫ: Дмитрий Дмитриевич, эңиги гастрольга ха-
лассыгыттан сыдыарыт уонна
иннеки маршруккут хайдарый?

Д. Д. ТИХОНОВ: — Тохсунниг 16 күнүттэн элнги оройуонигуругар Хайлахсыттан савалаатыбыт, Дирингэ, Хатылыга сырыттыбыт. Мантан Алексеевскай оройуонига Кыйыга, онтон Черкөөххө, Ытык-Күөлгэ, Туора Күөлгэ, Игидийгэ бара савалдыахпыт.

В. И. Ленин „КООПЕРАЦИЯ“

тар. Бу пьесабытын дойдубу
тугар Майага иккитэ, иһи
лэктэргэ үстэ туруоран ба
ран, бу каллибит. Үгүс арты
тарбыт эдэрдэр, онон эрэлби
иннибитигэр.

ЫЙЫТЫ: Бэлэмцэнигит
нэднэлээ хаста ыштылларый
тэрлэтэ салайааччылара үлэ
хиттерин теһе улгунук ко
гүдлүүлэрый?

П. П. АДАМОВА: — Бэлэмнэни нэдиэлэ бастань. Инис, үхүс, бэвэс нүшнэригэр буолар. Тэрилтэ салайааччы лара үлэниггэртэни сая көгүлүүллэр, оной даҕаны бу гас троллүү сырыттаҕыт.

ЫЙЫТЫЛЫ: Семен Петрович, эн айбыт образкын Баабый Уйбааны салинныа үгүс олохтоохторо барка сөңсөрдүлөр, кэпсээ ара баһаалдыстагугу үлэлирини, театрга хаһааныттан кыттаргы?

С. П. ИГНАТЬЕВ: — Бэйз

Ити мурдун адынах бонпу
руоспар астыктаах элпэти
ыллым. Кииндэргэ иини
айар үлэлэритэр ситиһини
олохторутар дылу-соргуну
бадарабын.

В. ДМИТРИЕВ.

КӨРСҮҮ

Чурагын өрөйүүнүн. Кул-туураа отделын тэрийинтинэн Чурагчытаары П. М. Решетников атынан паролый театр артистара маллыгы-рын кытары оыт атастайын-тын бйаанытынан көрсүтүү оюгулар.

Оно икки оройуон культу-
раларын отделларын сөбүлүс-
сөйтөрө А. А. Сивцев уонна
Д. Д. Тихонов байлаларын оро-
йуоннарын культурнай олох-
торун тулунаа биллэһинэри-
лэр. Ити көннүттөн народнай
театр режиссерлара коллек-
тивтарын үлэлэрин-хамнаста-
рын, хас биирини артист
алар үлэтин тулунаа оһут
атаастастылар.

Тыг эппит Майа народнай театрын биир активнай кыттылаада. Семен Петрович Игнатьев бу курдук икки оройуон культууатын үлэһитэрин народнай театрларын артистарын бэйэ-бэйэлэрин үлэлэрин опытын атастайы-лара олус көрөхсө билдээх дьаһа.

ырдыаһастара

Һаарымлаактык үтәшиләр.
Пенсионерлар үлгә көрүләр
Һиниләр, субәлгә-амалар
албих һәмөнү өнгорор. Союз
атын отделеһиларыгар Арым-
лаак кыдыһаһтарын үтүгәй
үгәһәрә хоһбурунан бу-
дуон сөп.

Е. СЫРОМЯТНИКОВ.

Өлөрөргө сорунуу

Гавана, ССТА. Чили президенти пресс-сулууспата Вальпараисо куоракка президент дыбарыаһын киши вореталарыгар бомбалар ууруллубуттарын полиция булла диян биллэрде. Ити бомбалар президент Сальвадор Альенде массмынанан аһар көмүгөр өстөхтөхтөр өбүт.

Абагабыт, убайбыт, аймакхыт Ленин аатынан кыргыз кырдьагас чилинне

ПЛАТОНОВ
Степан Афанасьевич
ууун, марахан ыра-
ниттан бу дьыл тохсун
күнүгэр олбугун дилгир
курутуяан туран, бокуона
аймахтарыгар, билэр дьол
гар иһитинирэбит.

Балта, быраат,
одинак, күүттөрө.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чуралгыч езлэннэзэ, Наря
Маркс уулуса 12 №-рз.
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0—85, тыа ка-
һайыстыбатын уонна культура, олох-дьаһах отделла-
ра—0—90, уопсай отдел—0—91, типография—0—95.
Редакцияба ыттар сурукка аалырыһы, араспаанньаны,
ааты, аба аатын толору суруллуохтаах.